

ZAMONAVIY MOLIYANING MAZMUN MOHIYATI VA UNI O'RGANISHNING OBEKTIV ZARURLIGI

Temirova Dildora

*Termiz Davlat Universiteti Iqtisodiyot va turizm fakulteti
Moliya va moliyaviy texnologiyalar yo'nalishi talabasi*

Annotatsiya: *Moliyani ijtimoiy va iqtisodiy mohiyati davlat va boshqa davlatlar, jismoniy va yuridik shaxslar o'rtasida pul mablag'lari shakllanadigan markazlashmagan va markazlashgan pul mablag'larini taqsimlash, shakllantirish va ulardan foydalanish munosabatlarida yuzaga keladigan munosabatlarga bog'liq.*

Kalit so'zlar: *"Zamonaviy moliya", "noaniqlik sharoitida", kredit, milliy daromad, pul muomalasi.*

"Zamonaviy moliya" – o'ziga xos ilmiy-amaliy fan. Unda, afsuski, hanuzgacha amaliyotimizda yetarli darajada ehtibor berib kelinmayotgan hamda qadriga yetilmayotgan vaqt va noaniqlik sharoitida defitsit (kamomad) pul mablag'larining taqsimlanish masalalari o'rganiladi. Bu o'rinda, "vaqt" va "noaniqlik sharoitida" deb nomlangan so'z va so'zlar birikmasiga jiddiy ehtibor berishimiz kerak.

Zamonaviy moliya ilmida bular shunchaki so'zlar yoki so'z birikmalari emas. Ajablanarlisi shundaki, aynan ular shu ilmning taqdiri va qadr-qimmatini belgilab beradi. Aslida faqat shugina emas, balki har birimizning taqdirimiz va qadr-qimmatimizni belgilab berishda ham vaqt va noaniqlik sharoiti hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Moliyani ijtimoiy va iqtisodiy mohiyati davlat va boshqa davlatlar, jismoniy va yuridik shaxslar o'rtasida pul mablag'lari shakllanadigan markazlashmagan va markazlashgan pul mablag'larini taqsimlash, shakllantirish va ulardan foydalanish munosabatlarida yuzaga keladigan munosabatlarga bog'liq.

Monetar va taqsimlovchi munosabatlarning jamiyati moliyalashtirishning iqtisodiy mohiyatidir, bu holda ishlab chiqarish aktivlarining aylanishi mumkin emas.

Davlat mablag'larining markazlashtirilgan pul massasi harakatiga asoslangan moliyaviy munosabatlar byudjet sohasida va davlat byudjetidan tashqari tashkilotlarda taqsimlanadi.

Moliya nazorat va tarqatish funksiyalarini amalga oshiradi.

Davlat daromadlarini qayta taqsimlash davlatning taqsimlovchi vazifasidir. Asosiy daromadlar paydo bo'lganda, barcha ishtirokchilar tomonidan ishlab chiqarish sohasidagi ishchilarning ish haqi, byudjet tashkilotlarining daromadlariga davlat, banklar va boshqa kredit tashkilotlari oldidagi majburiyatlarini bajarish uchun beriladigan "milliy daromad" tushunchasi paydo bo'ladi.

Davlat aholi uchun ishlaydigan va ishlab chiqarishni rag'batlantiradigan moliyaning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyatini belgilaydi.

Moliyaviy resurslar pul munosabatlarining tashuvchisi hisoblanadi. Davlat va xo'jalik yurituvchi sub'ektlar tomonidan shakllantirilgan daromadlar va jamg'armalar mablag'lar va fondlar shakllarida qo'llaniladi.

Jamiyatning shakllanishi, alohida-alohida mavjudligi, maqsadli ishlatilishi moliyaviy mablag'larning o'ziga xos xususiyati hisoblanadi. Ular davlat ehtiyojlarini qondirish uchun amortizatsiya jamg'armasi va byudjet uchun mo'ljallangan.

Moliya funktsiyalaridan biri fiskal bo'lib, uning yordamida davlat idoralari, mudofaa, ishlab chiqarish (arxivlar, kutubxonalar, maktablar, muzeylar, teatrlar) ni ta'minlash uchun xo'jalik yurituvchi sub'ektlar va aholi daromadlarining bir qismi olinadi. Demak, u moliya- ning ijtimoiy-iqtisodiy mazmuni kabi tushunchaga kiritilgan.

Davlat va turli xil moliyaviy tashkilotlar faoliyatida mablag' yig'ilib, keyin kreditlar sifatida qayta taqsimlanishi va kredit manbalari bo'lishi mumkin.

Kredit - bu yuridik va jismoniy shaxslarga qimmatbaho narsalarni sotib olish uchun pul qarz berishga imkon beruvchi moliyaviy bitimdir. Bir qator turdagi kreditlar mavjud: bank, tijorat kreditlari va kredit kartalari, uzishiga.

Kreditning kontseptsiyasi va mohiyati mamlakatning iqtisodiy tizimiga taalluqli muammolarni hal qilishdan iborat. Bu erda, masalan, mol-mulkning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati, masalan, arzon uy-joy sotib olish uchun imtiyozli kreditlarni berishda. Erkin sarmoyani to'plash orqali dinamik ishlab chiqarish jarayoni ta'minlanadi. Bu pul muomalasini tezlashtiradi va turli xil munosabatlarni ta'minlaydi: investitsiya, sug'urta, bozor munosabatlarini rivojlantirish va tartibga solishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Yusupbekov N. R. Boshqarishning intellektual ti/.imlari va qaror qabul qilish / N. R.Yusupbekov. - Toshkent: «O'/.bekiston milliy ensiklopediyasi» Davlat ilmiy nashriyoti, 2015.-572 b.
2. Nazarov X. N. Robotlar va robototexnik tizimlar. Darslik. - "MASHHUR PRESS", 2019, - 236 b.
3. Angeles J. Fundamentals of Robotic Mechanical Systems Theory, Methods, and Algorithms. -VerlagNew York, Inc., 2003. 545 p.
4. Kurfess T. Robotics and automation handbook. CRC Press LLC, 2005. —519 p.